

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, Gledališka stolba.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati narečnine, reklamacije, oznanila, t. i. vse administrativne stvari.

Centralizem in nemški nacijaonci.

Niti centralizem, niti deželna avtonomija nista v Avstriji na cilji svojih teženj in na vrhunci svoje moči. V tem, ko se izpodkopujeta, rekli bi, da premaguje centralizem tem bolj, ker se ne indentifikuje z njim samo mogočna kapitalistično-liberalna nemška stranka, ampak tudi, ker ga vedno bolj krepki nesrečni ustroj deželne avtonomije. Želeli bi skoro, da bi se centralizem, kakor deželna avtonomija napenjala do skrajne meje, ker potem bi poknilo tu ali tam. Ali zgodovina ravno zdaj naglo deluje, in ona ne vpraša, ali se ne zapozne narodi ki so zadovoljni s sedanjim tekom avstrijskega ustavnega življenja. In tudi Čehe je treba zaresno povprašati ali jim je zagotovljen zgodovinski obrok, do katerega se jim je boriti na sedanji podstavi deželne samouprave, da se združijo iz vseh dežel, v katerih prebivajo, v jedno skupino. Saj še Nemci, ki ne moreje hoditi s kapitalistično stranko, ne morejo več čakati, da bi se ne sporazumeli kakor si bodi s Slovani. Resnici na ljubo se nam je izreči, da vsi Nemci neso liberalci in vsled tega tudi centralisti ne, ki bi radi potlačili vse druge narode. Konservativni Nemci se bojujejo proti centralizmu, ki hoče tudi njim pobrati zgodovinsko razvite in priljubljene posebnosti. Boj imajo s Slovani skupen proti centralizmu; ali tudi oni nehoti pospešujejo centralistiški sistem, ker se bore na podstavi enakih avtonomnih oblik; samo da iz srede njih deželnih zborov ne prihajajo pritožbe manjšin na državni zbor, ker gospodarijo z majhno izjemo, sami v teh zastopih. Konservativni Nemci ne čakajo, kako bi državo osnovali popolnem centralistiški, v tem, ko liberalni Nemci nemajo drugega namena. Ravno liberalnim Nemcem ugaja sedanja deželna avtonomija, ker upajo, da postane polagoma neznosna, in da potem ne ostane državi drugega, vsakotero deželno samostojnost odpraviti do cela. Zato ponemčevanje na vse pretege, zato tak predlog, kakor so ga skovali in predložili po Scharschmidu. Za ta predlog se je bil navdušil tudi nemški klub.

Stvar pa ne gre gladko, in slišijo se že glasovi ravno v onih listih, kateri zastopajo interese nemškega kluba, da bi bilo kreniti drugo pot. Nem-

ški nacijaonci so vsaj odkrito narodni, in sicer v toliki meri narodni, da vse drugo devajo v nižjo vrsto. Oni vsaj ne hrepene po centralizmu, da bi potem vse narode ne samo tujčili, ampak tudi izmозgavali. Centralizem bi bil nemškim nacijaoncem samo sredstvo za potujčenje, in ker vidijo, da do popolnega centralizma bi preteklo še dosti vode, mislijo, kako bi dosegli svoje narodne namere po drugi poti. Tako je objavila 1. avgusta t. l. „Deutsche Volkszeitung“, glasilo nemških nacijaoncev, ki izhaja v Liberci (Reichenberg), uvoden članek, z naslovom: „Der Centralismus und die Deutschnationalen“; v tem članku se pripoveduje, da nemško narodno gibanje na Češkem ni še dospelo do vrhunca. Zadržkov proti temu da je mnogo, največji teh zadržkov pa da je po liberalcih razširjeni nauk o centralizmu, kateri nauk prosti razgled samo zakriva ter moti množici razum.

„Državna jednota“ je uzor, ali vendar samo uzor, za kateri so nekdanji goreli ustavoverci, za katere si naudušujejo dandanes nemškoavstrijci. Državna jednota — pravi nadalje list — je prvi postulat avstrijski stranki, katera se naslanja celo na besede oktoberske diplome, ki poudarja „osredotočenost državne oblasti v vseh deželah evropske celine, za to, ker je neizbežna potreba, da se obravnavajo skupno najvišje državne naloge v varstvo cesarstva in v blagor vseh posameznih dežel. Ali ugovarja „D. V. Z.“, to velja samo za narodne države in samo take so one dežele evropske, katere ima ustava na mislih; Avstrija da je konglomerat najrazličnejših narodov in zato se tudi ni mogla obnesti poskušnja, ki je hotela nauk centralizma uporabiti v Avstriji in zato so morali nastati upori raznih narodov, katere obseza avstrijska država, upori, ki označujejo zadnja desetletja državnega življenja v Avstriji. Naj nas le obdolžujejo, da kokučujemo z zgodovinsko političnimi individualitetami grofa Hohenwarta, za tako očitiranje nam nič mari ni; saj so vendar skušnje, katere so doživeli Nemci poslednjih let, veriga dokazov v to, da Nemci v Avstriji ne morejo in ne dosežejo nikdar več hegemonije, da opešajo v bojih z drugimi narodi, ker neso zmožni, da bi cesarstvo uklenili v centralistiške oblike; opešati morajo, ako postavijo

državno jednota na čelo programa in se tako bolj in bolj oddaljijo s tal nacijaonalizma.“

Potem omenja politično studijo grofa Hohenwarta: „Die Verfassungspartei und das Ministerium Hohenwart“, v kateri ta državnik očita ustavoverni stranki, da jemlje državni osrednji oblasti veliko več, da bi kupila poljsko tovarištvo, nego je Hohenwart namerjal.

Od ustavoverne strani so takrat odgovorili, da hočejo Galiciji podeliti večjo avtonomijo samo za tega delj, ker tu ni nemških interesov v nevarnosti, v tem, ko bi pa pretela Nemcem nevarnost, ko bi podelili Češki večjo avtonomijo.

Tako rekoč utemeljili so to v adresi poslaniške zbornice leta 1870. z besedami: „Ne bomo se upirali razširjenju avtonomije, ako je možna in dovoljena, ne da bi se postavljalo v nevarnost pravno varstvo, katero je zagotovljeno vsem narodom in državljanom z osnovnimi državnimi zakoni.“

„Da bi liberalci dokazali neobhodnost centralizma, se sklicujejo na kronovino Češko.“

Nadalje obžaluje list, da ustavoverci niso razdelili Češke; zdaj nasprotujejo delitvi na dve deželi Češke pa Čehi. Ali tega ni možno doseči, zato misli ta organ nemških nacijaoncev, da se je Nemcem vsekakor sprijazniti z mislijo „federalizovanja“.

Centralizem je v naravnostnem nasprotju s težnjami pojedinca. Ako tedaj nemški nacijaonci nečejo zanikavati sami vsega svojega teženja, potem se jim je odreči za vselej od centralizma.

Pod znamenjem centralizma, ki ugonablja naše najboljše moči, ne dosežemo svojega cilja. Dolžnost vseh Nemcev je torej, da pobijajo z vsemi močmi krivi liberalni nauk, in da pomagajo, da se odstrani ta velika zavira, ki teži kakor mōra na avstrijske Nemce, ki zadržuje narodno gibanje v prostem razvijanju.“

To je bistvo samo na sebi, važnega članka, ki je pa še pomenljivejši, ker prihaja od strogo narodne nemške stranke iz najvažnejše cislitavske kronovine.

LISTEK.

Potopisne arabeske.

(Druga serija.)

IX.

Gospod urednik! Zadnjič sva si napasla oči na pokrajinski sliki divnih Slovenskih Goric, danes pa si ogledva njeno stafažo, to je prebivalce te prekrasne pokrajine.

Tu se prepričava takoj na prvi pogled, da so tudi ti ljudje ustvarjeni po božji podobi, dasi se nekateri ošabneži ozirajo po njih preko Boča nekako od zgoraj doli. Res da, kar se dostaja telesne njihove velikosti, nima baš vsi klasične mere Preširnovega vojaka; vendar so večinoma pravilno vzraščeni, vitke, srednje rasti, prijaznega obraza in zagorele polti ter malodane vseskozi rujavih las. Izredna dolgost in slokost života pojavlja se tu in tam nižje doli, v Doljancih, na iztočnem konci Slovenskih Goric, dočim je po ostalih predelih ljudstvo zmerne, bolj čokate postave. Sploh je životna skrajnost, bodisi glede veličine, polti ali las, po vsej pokrajini redka prikazen. Skratka: kolikor se da resoditi po njihovi zunanjsčini, morejo se naši do-

lenještirski Goričani smelo postaviti v vspeled z ostalimi otroki matere Slovenije. Da! Poznavatelj človeške lepote naleti mej njimi na jako zanimljive prikazni, vredne, da bi njih uvekovečil kak slikarski čopič. Zlasti „večno ženstvo“ kakor povsod, stoji tudi tukaj v prvi vrsti. Tu se Vam predloči večkrat veleočarljiv obrazek, o katerega milobi bi kak nadobuden pesnik napisal kakor isti Heine, celo trumo nesmrtnih pesnij ...

In z duševnimi zmožnostmi svojimi se našim Goričanom tudi ni treba skrivati baš pred ostalimi prebivalci širne domovine slovenske. Nekateri predestinovani najemniki slave v osrčju Slovenije prištevajo njih sicer — Galilejcem; toda, če se ozremo za tri korake nazaj v minolost, spomnili se bomo marsikakše blagotvorne inicijative, s katero so vrli rojaki naši „onostran Boča“ oživitvili ta ali oni narodni zavod. Sapienti sat!

Na literarnem polju, na tem dosedaj, rekel bi, izključljivem tvorilšču kulturne produkcije naše, stanovalci po Slovenskih Goricah se sicer ne morejo ponašati s kakim Preširnom; pač pa se je mej njimi porodil iskreni prijatelj tega velikana na slovenskem Parnasu, — pevec predivnih „Djulabij“ — Stanko Vraz. Istotako njih v znanstveni stroki, posebno v

področji pri nas jedino-vzveličevalnega jezikoslovja ne proslavlja kak „filološk monstrum“ à la Kopitar; toda vest o nekem — Miklošiči bode naposled prodrila i megle Ljubljansko. In pride čas, da se bode izgovarjala še druga imena v istem središču našem, na primer: Caf, Razlag, Raič, Davorin Trstenjak, katerim vsem je zibelka tekla v Slovenskih Goricah, kakor tudi svetovno znanej igralki tragičnih ulog, gospe Materni, ki se je porodila pri sv. Jakobu v Slovenskih Goricah ...

No, da se boste laglje orijentovali, predstavim Vam prebivalce te predivne pokrajine po raznih njih skupinah. Vsi stanovniki Slovenskih Goric razpadajo v dva poglobitna predela in sicer: v Goričane in Doljance. Prvi se začnejo takoj od Maribora navzdol, dočim se drugi pomičejo od iztočnega koncu proti večeru. Toda kje je meja jedne ali druge skupine, kje namreč neha ta, kje ona, to je pa težko uganiti. Kajti, ako vprašate na pr. kmeta pri sv. Trojici, to je prilično na sredini Slovenskih Goric, kaj je: Goričan ali Doljanec, zaniče Vam oboje, češ, Goričani so višje tam gori, Doljanci pa nižje doli. In tako se izgovarja vsak. Razven tega pravijo Slovenjgoričanom „Lileki“, bojda po besedi lilaher (posteljska rjuha), katero tod tako imenujejo

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 11. septembra.

Da je knez Alfred Lichtenstein odložil svoj mandat, je, kakor misli „Czas“, občutljiva izguba za vso državnozbornsko desnico, sedanji sistem in poljski klub. „Reforma“ trdi, da je knez odložil mandat, ker mej nemškimi konservativci ni jedinstva.

Vnanje države.

O ruskem kandidatu za bolgarski prestol vojvodi Oldenburškemu poroča se iz Peterburga, da je po tretjem rodu Rus. Vojvoda nekda jako čista Rusija, ter je posebno udan carju. Vojvoda je jako bogat, ravno tako tudi njegova soproga vojvodinja Leuchtenberška, katera ima mnogo posestev v Rusiji, na katere pa izgubi pravico, ko bi dlje časa bivala v inozemstvu. Vojvoda Aleksander Oldenburški je sedaj poveljnik carskih gard, njegov sin pa služi v nekem gardijskem konjiškem polku. Vojvoda sam nikakor ne želi prevzeti bolgarskega prestola, ampak bode šel v Bolgarijo le, da se carju ne zameri. Govori se, da je princ Aleksander Oldenburški jako energičen in strog mož, tedaj baš takšen, kakršnega želi car bolgarskega vladarja. — Poveljnik Plovdivskega polka major Velčev in dva kapitana so bili sklenili knezu z vojniki zabraniti odpotovanje. Vojni minister je pa to izvedel in je je ukazal zapreti. Ko je knez odpotoval, so je pa zopet izpustili. — Več listov ve povedati, da mislijo Bolgari zopet voliti kneza Aleksandra. To se pa nam ne zdi verjetno. Tako daleč proti Rusiji se ne bodo upali. — Kar se tiče volitve kneza, po določbah Berolinske pogodbe, ne sme biti voljen noben član kake vladajoče rodbine signatarnih vlasti.

Srbska vlada ne zbira vojakov na bolgarski meji. Odposlala je bila samo dva bataljona na mejo, ker se je slišalo, da hočeta uporna polka bežati v Srbijo. Ko sta se dotična polka udala, je Srbija zaukazala odposlanim vojakom, da se zopet umaknejo od meje.

Vsi ruski listi ugibajo, kako naj bi Rusija sedaj si zagotovila svoj upliv v Bolgariji. „Novoje Vremja“ prinaša o tem članek, v katerem pravi, da so Rusiji sedaj odprta tri pota: Prvič okupacija Bolgarije in njeno združenje z Rusijo. S tem bi pa bolgarski narod najbrž ne bil zadovoljen. Res, da Bolgari ljubijo Rusijo, a vendar te simpatije neso tako močne, da bi bili Bolgari pripravljeni za nje žrtvovati nezavisnost in samostojnost. Drugi pot bi bil začasna okupacija Bolgarije in Vzhodne Rumelije. S tem bi Rusija deželi mnogo koristila, napravila bi red. Rusija bi si pa s tem nakopala evropsko vojno in pomnožila število svojih nasprotnikov, ker bi morala s silo krotiti sovražne elemente v Bolgariji. Rusiji ostaja le še tretji pot, da podpira novo bolgarsko vlado, da bode mogla napraviti v deželi mir in red, sicer se pa ne meša v notranje zadeve Bolgarije, temveč samo toliko pazi, da bolgarska vnanja politika ne bode nasprotovala interesom Rusije in slovanstva. — Kar se tiče okupacije Bolgarije, je Dunajski dopisnik „Daily Telegrapha“ blizu tacihi misli kakor pisatelj omenjenega članka v „Novem Vremenu“. Poroča namreč svojemu listu, da je gotovo, da Avstro-Ogerska ne bode pustila, da bi ruske čete šle v Bolgarijo. Oficijalno se že ugovarja, da bi A strija pod kakimi pogoji privolila v rusko okupacijo. Ako hoče Rusija, da se ohrani mir, mora se odreči vojnemu posredovanju na Balkanu. V tej zadevi se strinjajo avstrijski interesi z angleškimi. Italijanska vlada tudi ne bode dopuščala, da bi kdo motil ravnovesje ob Sredozemskem morju. Če se tri vlasti sporazumejo, se bodo odstranila velika nevarnost. Čas je, da te vlasti pokažejo odločnost. — Sicer pa že ruski oficijozni sami trdijo, da Rusija ne misli resno sedaj še na okupacijo.

Potem so ondi in sicer od sv. Antona navzdol takozvani „Prleki“, po besedi „prle“ (prolje = poprej), katera jim rabi pri govorenju. Na dalje sta dve veliki skupini: Pesničanje in Ščavničanje, po vodi Pesnici in Ščavnici tako imenovani. V istem zmislu se nazivljejo Drvanjci po rečici Drvanja. In baš na tak način se je dal pridevek i Krembržanom po hribu Kremberh, kakor Završčanom po Zavrhu, a St. Jakopčanom na pr. po Šent Jakopskem dolu itd. itd.

Kar se tiče narodnega življenja pri bivateljih v Slovenskih Goricah, reči se mora pač, da isto ni toli bujno in iskreno, kakor v obljubljeni deželi Slovenstva, na Kranjskem. In bogme, to ni čudo! Dočim se ti njihovi bratje grejejo tam v zavetji varnega ognjišča, takorekoč na mehkih prsih materinih, stoje dolejšti Slovenci, zlasti tu v Slovenskih Goricah, ob jezikovni meji, nepretrgoma na straži, odganjajoč z mečem v roki okrutega sovražnika, ki jim dan na dan napada mirni dom. Ni čudo torej, da ginevajo vedno bolj vsi vidni znaki o nekdanjem narodnem bitju njihovem: narodna noša, starodavni običaji, obiteljske šege in navade in pa, kar je najžalostnejše, prelepe narodne pesni izumi-

Zadovoljila se bode, da bode le voljen jej udan knez. Drugače seveda bi bilo, ko bi bil zopet voljen knez Aleksander. Tedaj bi Rusija gotovo odločno z vso svojo silo posegla vmes in bode Rusija že zmagała. Na protje mej Nemčijo in Francijo jej daje dovolj jamstva, da se jej ni ničesar bati, če tudi pride do vojne.

Turški državniki so v zadregah, ker ne vedo, kako bi bilo bolje, ali bi se bolj oklenili Rusije ali Anglije. Zadnji čas je ruska diplomacija v Carigradu bila dosegla že precejšnje uspehe. Turški oficijozni listi so kaj laskavo pisali za Rusijo. Da je Anglija zgubila zaupanje v Carigradu, je sama kriva. Zlasti veleposlanik Thornton je jako nespretno postopal. Ob najneugodnejšem času izročil je noto turški vladi, da naj upelje reforme v Armeniji. Ko je Sajd paša dobil to noto, vrgel jo je jezen na tla in zaklical: „Vidite, kako neumni so Angleži! Mari je sedaj pravi čas, nas s tacimi stvarmi nadlegovati“. Minister se je odpeljal takoj k sultanu in mu je razložil, da Anglija le zadrege napravlja Turkom. Težko so Turki veleposlanika pregovorili, da ni več zahteval odgovora na noto. Vender so Turki bili še vedno nevoljni na Anglijo in ko je angleški veleposlanik zahteval, da naj se Turčija potegne za kneza Aleksandra, se neso za njegove želje zmenili. Še le poslednje dni se kažejo Turki prijaznejši Angliji. Angleška vlada upa, da bode zopet pridobila upliv v Carigradu, ko je odpoklicala svojega veleposlanika in ker dotična nota, ki je tako razdražila Turke, ni izvirala od sedanje vlade, ampak še od Gladstona, pa jo veleposlanik le predolgo ni bil izročil. Uljudneje so pa postopali v Carigradu z ruskim veleposlanikom. Ko je vprašal, se li Turčija misli kaj potegniti za kneza, so mu odgovorili, da ne ker je knez zadnji čas jako samovoljno postopal ter ni nič več vprašal Porte za svet. — Kakor je „Berliner Tagblatt“ izvedel iz Carigrada, je Porta odklonila sir William Witheja kot angleškega veleposlanika. Ker je Withe velik nasprotnik Rusije, je to, da se ga Turčija brani, gotovo uspeh ruske diplomacije, to tembolj gotovo, ker osebo sultan Witheja jako čista. V Carigradu pa tudi dobro vedo, da se morajo bolj bati Rusov kakor Anglije. Zaradi Anglije se Turčija ne mora spuščati v boj, ker ve da bi jo Angleži pustili na cedilo, ko bi bila tepena. Angleška vojna moc je premajhna, da bi kdaj kaj koristila Turčiji.

Francoski vojni minister je disciplinarno kaznoval Belfortskega poveljnika, generala Kaiserja, ker je zahteval v Servancu ujetega saksanskega polkovnika izpustiti. Sicer se je pa neki pokazalo, da dotični polkovnik, ki je že od 1871. leta v pokoji, ni bil vohun, ampak je potoval za zabavo. Pri sebi ni imel nikakih vojaških papirjev. — Novo imenovani francoski veleposlanik za Berlin, Jules Herbert, je meščanske rodovine, oženjen ter ima jedno že odraslo hčer in dva sina. Star je nekaj čez petdeset let, velik, ima že sivo brado. Dosedaj je bil ravnatelj v ministerstvu vnanjih zadev. Leta 1869 bil je v začasni misiji v Stettinu. Leta 1871 bil je Jules Favra tajnik, 1878 bil je pri Berolinskem kongresu, 1880 pa francoski odposlanec v Dunavski konferenci. Po svojem političnem mišljenju je zmiren republikanec. — V bolgarske zadeve se Francija ne bode dosti mešala. Sprva so Francozi mislili podpirati v tej zadevi Rusijo, a so opustili to misel, ker se Rusi preveč opirajo na največjega francoskega sovražnika, na Nemčijo. Več Pariških listov misli, da bodo Rusi si prisvojili Bolgarijo, predno bode nova volitev kneza. Anglije pa Francija v orientalnem vprašanju ne bode podpirala, dokler angleška vlada ne opusti protifrancoske politike v Egiptu.

V angleškeji zgornje zbornici naznanil je lord Iddesleigh, da so kneza spremili s spoštovanjem in veliko ljubeznijo proti meji. Odhod je pokazal, da je knez vreden slave, katero je pridobil. Brez dvojbe se sedaj, ko se je odpovedal knez, začno po-

rajo tudi tukaj. Narodna noša se je umaknila izdelcem tovarniškimi, s katerimi je dan danes preplavljena vsa zemlja. Na mesto častitih običajev in šeg pri raznih svečanostih, pri veseljih in žalostnih dogodkih obiteljskih rabijo zdaj tudi že kmetom neki mestni, rekel bi, kozmopolitični obredi. In tam, kjer so se prej razlegale milozvočne narodne pesni, čuje se zdaj, tužne nam manjke! tisto brezmišno „lajlilajlajlanje“, katero Vas preganja po vseh pašnikih, njivah in goricah...

No, in vender! Tu doli v Slovenskih Goricah videti in slišati je še marsikaj zanimljivega! In k temu se Vam ponuja vsakovrstnih prilik! Tu na pr. imajo botrino, krst novorojenca, kjer je treba krščenčev mater pogostiti z „mlado pogačo in starim vinom“; tam le gresta dva „v snuboke“, kjer se nam razodene zopet različen običaj v nagovoru, pri odklonjenju snubitve in pri zaroki, kjer ima ženin šteti Šmarjine dvajsetice in tolarje-krizake. In koli bujna pojezija se razcvete po hiši teh ljudij pri veselem „gostilvanju“ (ženitovanju), katero se Vam tukaj praznuje po tri, štiri dni. Zopet drugi ginja pri prizori se vrše pri pokâpanju mrliča, in potem na „sedmini“, katera se naposled spremeni v ve-

trebna pogajanja v zmislu Berolinske pogodbe in v zmislu sklepov Carigradske konference. Sedaj pa še ne more povedati, kako se bodo stvari razvile. V spodnji zbornici objavlja J. Fergusson, da bodo sedaj Bolgari svobodno volili kneza. Ne more pa še objaviti pogajanj mej velevladmi o tej stvari, misli pa, da se nobena vlast ne bode predrznila ravnati proti pogodbam.

V nedeljo so bile na Španjskem volitve v generalne sovete. Skoro povsod je zmagała vladna stranka, samo v nekaterih mestih na severu in severovzhodu so zmagaali republikanci in karlisti. Volilna borba bila je povsod precej huda.

Dopisi.

Od Save 8. septembra. (Cerkvi na Mokriškem pravice!) (Dalje.) Spomladi leta 1882 odrinili so polža tako daleč, da se je podrla stara ter položil temeljni kamen novi cerkvi. Zid rastele je vidoma iz zemlje, že je bil krov na cerkvi in veselje v Izraelu nad novim tempeljem bilo je neizrečeno, pa bilo je prezgodnje. Neosnovanemu govoričenju gori na zadnje imenovanega uda stavbenega odbora, „kmetkega perjatlja“ in občinskega kričarja par excellence, posrečilo se je, da so se vsa daljša zidarska in druga dela nenadoma ustavila, čemur konec je bil ta, da je župnija iz stavbenega zaklada cerkvenega znatno odškodnino stavbenemu mojstru in podjetniku F. Zupančiču plačati morala. Štiri dolga leta tekla je pravda, štiri leta kazala in sušila je stavba nove cerkve svoja naga, kamenita rebra, in štiri dolge zime zahajati je moralo ljudstvo k službi božji v majhno leseno kapelo. Evo vsakonedeljske zimske slike: jutranja služba božja — duhovna imamo samo jednega — dve tretjini ljudstva znotraj, jedna zvunaj, stiska je znotraj taka, da celo same poštene kmečke kosti kar škripljejo in pokajo. Pritisk na vrata od znotraj in zvunaj je tako silen, da se slednjič razsadijo, iznad glav pa prihaja iz kapelice taka soparica, da se je čuditi, kako ljudje notri še dihati zamorejo, mej tem, ko so noge v snegu in ledu, oziroma v ledenej kaluži. Kdor v to guječo pride, je obsojen, ker od tu izhoda ni, dokler ni službe božje konec. Zopet drugičkrat vleče skozi zaprte ali razsajene vrata in široke lesene špranje tako silen in oster mraz, da ljudstvu zobje klepečejo kot najhujšim grešnikom v „judeki“ devetega kroga najzadnjega oddelka Dantejevega pekla. O takih prilikah povprečno po jedno uro trajajoča propoved je tudi nekaka kazen božja, — ali morda osveta? Pa ljudstvo je pri jednej takih prilik izvedelo, kako je velikanska muzika v Parizu pred Gambettovo palačo svirala ter z bobni ropotala, da na cesti zbrano ljudstvo ne bi slišalo, kako so se hudiči za njegovo grešno dušo trgali — in to je tudi nekaj!

Torej po štiriletnem prenehanju začela so se letošnje pomladi zidarska dela zopet nadaljevati, in ako bodejo v resnici že v nekoliko dneh dogotovljena, to nikakor ni zasluga župnika B. Ko bi bilo po njegovem, bi Mokričani še dolgo vrsto zim v lesenej kapelici zmrzovali. Da trdim istino, dokazali bodo sledeči najnovejši dogodki. Precej po prvih izplačilih na stavbenega podjetnika, ko se je letošnje pomladi zidarsko delo nadaljevati začelo, pošel je stavbenemu predsedniku denar; imel je

Dalje v prilogi.

selico in često i — v ples. Razen tega prirejajo tukaj tako imenovane „domlatke“, to je pogoščenje „mlatcev“ po dovršeni mlatitvi, ki traja po dva, tri dni in kjer se uganjajo vsakovrstne šale in burke ter se vrsti petje in ples. In vrhunec vseh teh veselje in gostij pa so tukaj v Slovenskih Goricah, kakor sploh po vsem slovenskem Štajerji, primicije, nove maše, na katere je često povablje-400—500 gostov in ki trajajo po ves teden. To so Vam prave olimpske igre grške, kjer se razvije pristno narodno življenje v vsej svoji neposiljeni najivnosti in brezbriznosti.

Da, gospod urednik! Tu doli Vam je še nekaj življenja, navzlic jadikovanju o tistej solzne dolini, o svetožalji in kar je še enakih črnih slik v galeriji prenasitenih gospodov pesimistov! Kako Vam to ljudstvo živi — enakomerno in zadovoljno, ne da bi trepetalo pred vsakim vetrovim dihom! To Vam dela in se poti, jé, pije in poje, kakor bi imelo živeti vso večnost tu doli na zemlji! Od rane jutra do poznega večera na polji, v vinogradih, v gozdu ali na njivi — pa naj utegne prežvekovati tiste premlačene lamentacije ob izgubljenem raji, ali ka-li? In tako se mu vrsti dan za dnevom,

namreč samo občinske doneske k stavbenemu zakladu v svoji oskrbi. Vsi drugi k stavbenemu zakladu zakonitim potom določeni cerkveni denarji, donesek iz zasobne zapuščine ranjkega župnika Zajca in najvišji cesarski milodari, ostali so v provizorični oskrbi župništva, oziroma v rokah župnika B. — Predsednik brigati se je jel torej pravočasno, da mu župnik B. dotične denarje izroči. Pisaril je je na okrajno glavarstvo, pošiljal ulogo za ulogo, skliceval se na zakone, pa ves ta trud bil je bob v steno. Slednjič pa je postopal s skrajno enerzijo, ter hotel naravnost svojem težavnemu predsedništvu se odpovedati, in iz stavbenega odbora izstopiti, ako se v tej zadevi nič ne zgodi. To je izdalo. Okrajno glavarstvo doposlje 25. maja t. l. župniku B. obširno utemeljeno razsodbo, da ima ves dotični cerkveno stavbeni denar v osmih dneh predsedniku izročiti in ako zahteva, bode k tej izročitvi uradni komisar odposlan. Da se denar do danes ni še izročil je samo ob sebi umljivo. Tožbe, razsodbe in pritožbe romale bodo zopet v debelih aktih od Poncija do Pilata svojo polževno pot. Ker dlake nikdo ne zna tako umetno cepiti kot župnik B., smemo pričakovati zanimive sedemletne pravde. V tem času bode barva na novej cerkvi ravno prav posušena in Mokriške kosti v lesenej kapelici dovolj preparirane, da se bode smelo iti brez nevarnosti k službi božji v novi tempelj.

Paragraf 20 cerkveno-stavbenega reda sicer popolnem jasno določuje, da ima vse denarna opravila stavbeni predsednik sam, ne pa posamični udje izvrševati; pa župniku B. je od Nj. Vel. cesarja potrjeni zakon le nepotrebnost smola, katera se sme samo takrat rabiti, kadar je njemu v korist. Pri nekeji seji stavbenega odbora kričal je ves razjarjen: kaj pa ste Vi — od ljudstva izvoljeni? Nič! Jaz, od višje deželne in cerkvene oblasti nastavljeni župnik, jaz jedini imam pravico s cerkvijo in njenim denarjem gospodariti! — Ob enem izjavil se je tudi, da ga bode jako veselilo, ako stavbeni odbor odstopi — da bo že on sam cerkev dogotovil. Verujemo, verujemo gospod župnik! Mi nismo neverjetni Tomaži. Stavbeni odbor, predsednik, zakon in oblasti — peto kolo, ki zavira župnika B. v njegovih dobrih delih. Župnik B. hoče se torej na umen način tega petega petega kolesa jedenkrat za vselej znebiti. Napiše in odpisuje sl. škofijstvu v Ljubljani dolgo denunciacijo, v kateri predsednika Dr. Namorža toži, da s stavbenim zakladom nepošteno gospodarja, in da je nekaj tisoč forintov kar naravnost zatajiti hotel. Sanjalo se mu je menda o sledečem rezultatu: stavbeni odbor na nos na vrat razpuščen, predsednik „pod ključ“ eskamotiran, on sam pa v nagrado za junaško dejanje za vrhovnega mandarina z devetimi kitami imenovan. Pa Goethe pravi nekje: es irrt der Mensch, so lang er strebt, in zatorej ni čuda, da se je tragičen finale te zatožbe izvršil pri obravnavi c. kr. okrajne sodnije v Kostanjevici 30. avgusta t. l., pri kateri je bil župnik B. zaradi prestopka razžaljenja časti, — zakriviljenega s tem, da je v svoji gori omenjenej „šrifti“ stavbenega predsednika Dr. N., vedoma po krivem nepoštenega gospodarstva „zatožil“, — obsojen na sto forintov in kazni in sodnijske stroške. Dasiravno je ta razsodba, rekel bi, skoro premilostljiva, rešila je

teden za tednom, mesec za mesecem in predno se je dvakrat ogledal v zrcali, je leto okrog in staro motovilo se je zavrtelo zopet na prejšnje mesto. Pa Vam je v gorica tudi posla dovolj! Jedva se umakne sneg v osojne kote, prične se delo okrog blaženega trsa. In kakor bi trenil, pride jesen, ko začne peti drobni čirček, in je treba pripravljati sode in kadi in Vas jarni strel kliče na „branje“. In takrat se še le prične pravo vinogradniško življenje! No, Vi, gospod urednik, ki ste to življenje videli na svoje oči, pritrđili mi boste pač, če rečem: Kdor ni bil na nobeni trgatvi, ta ni vreden, da izpije kedaj kozarec vina! Skratka: Tu-sem doli naj bi prišli tisti nadobudni pesniki naši, ki v detinski neizkušenosti svoji stiskajo in žmijeje svoje „sreč“, precejajoč iz njega „solzé“ in „gorjé“, da se človeku naposled že „bréti“ ta vodeni avtodafe — in uverjen sem, da njih mine vsa izmišljena „sobil“ in „svetobol“.

Istotako bi suboparni naši humoristi, ki po zaprašenih kojigah love neslane dovtype ter je potem prodajejo za svoj duševni plod, tukaj mej toli dovtipnim in šaljivim ljudstvom mogli napolniti si prazne predale svojih možgan s pristnim, neprisiljenim humorjem. Tukajšnje ljudstvo, kakor sploh

vendar vsaj princip poštenja, in odprla marsikomu oči, ki je gledal dosedaj le: das verschleierte Bild von Sais.

(Konec prih.)

Iz Mokronoga 10. septembra. [Izv. dop.] V sredo 8. t. m. zapustil nas je nam jako priljubljeni sodnik g. dr. Škofic. Kako teško nam je bilo vsem za njim, dokazuje sijajen „valet“, kojega so mu priredili gg. uradniki in tržani. Pevsko društvo zapelo mu je več pesnij, gasilno društvo napravilo mu je baklado. V lepo okrašeni sobi na „stari pošti“ zbralo se je mnogo odličnega občinstva, poslavljajočega se od svojega sodnika. Mnogo govorov dokazovalo je, kako neradi smo ga izgubili iz svoje srede, moža, koji se je v vsakem oziru kazal vrliga narodnjaka, iskrenega prijatelja, uzornega uradnika. Bival je pri nas le tri leta, a priljubil, se je vsakemu, kdor je kaj občeval z njim. V uradovanji upeljal je izključljivo slovenščino, h kojej ga je, kakor je sam poudarjal, privedla dolžnost, a mi bi rekli boljše domoljubje. „Kmet mora prejemši uradne listine, vedeti kaj ima v rokah, in kaj se od njega zahteva“ bilo mu je gaslo o njegovem uradovanji.

Pri vsej svojej učenosti bil je mož skromen, malo beseden, a v družbi rad vesel. Kdor ga je poznal, čislal ga je gotovo.

Sedaj pa, ko nas je ostavil vrli gospod, častitamo le meščanom Škofjeloškim, da so dobili tako izrednega moža, vrliga narodnjaka in izvrstnega sodnika, ki nam ostane v najblažjem spominu.

Domače stvari.

— (Poročevalni shodi.) ki jih je državni poslanec dež. sod. svetnik g. J. Hren priredil v svojem volitvenem okraji zadnjo nedeljo in sredo, bili so na vseh mestih jako dobro obiskani. Razlaganje politike je tudi preproste volilce nenavadno zanimalo in gospod poslanec, kateremu se je obilna čast skazovala osobito v Mokronogu in Žužemberku, more si laskati, da je z letošnjimi svojimi poročili mej svojimi volilci tu in tam preoral politično ledino. Dež. sod. svetnik gosp. Hren vzel si je za te shode dopust in se jutri povrne v Celovec.

— (Pisateljsko podporno društvo) položi, kakor se je jedenkrat že bilo omenilo, drugo nedeljo, t. j. 19. septembra ob 4. uri v Kranji na Preširnovi in Jenkovo gomilo venca s primernim nagovorom. „Narodna Čitalnica je prijazno obljubila sodelovati ter dela že zdaj velike priprave za veselico, ki se prične ob 1/26. uri v čitalniških prostorih. Čest. občinstvo opozoruje se na ta izlet, osobito pa se vabijo tem pôtém vsa slovenska društva k udeležbi; pred vsem pa gg. Ljubljanski in gorenjski pevci naj račijo se mnogobrojno iz leta udeležiti in pri petji sodelovati. Na pokopališči se zapoje Jenkova „Molitev“, in gg. pevci, ki še morebiti ne znajo te pesni, naj se je nauče do 19. t. m. Na mnogobrojno udeležitev računa se tem bolje, ker bode to leto poslednji izlet.

— (Glasbena Matica) pričela bode svoje delovanje z 18. septembrom t. l. Upisovanje učenec vršilo se bode dne 15. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v Permetovi hiši (Špitalske ulice št. 7, II. nadstropje). Poučevali bodo sledeči gg. učitelji: 1. Gerbič Fran, operni pevec in bivši profesor konservatorija v Le-

vovu, v igri na klavirji, v petji in v harmoniji; 2. Riediger Ferko, absolviran konservatorist, v igri na goslih, klavirji in raznih družih godalih; 3. pl. Ohm-Janušovsky Julij, dozdanji učitelj matičinega zavoda, v igri na klavirji. V glasbeno šolo vsprejemajo se samo otroci udov „Glasbene Matice“. Učnina za jednega učenca znaša 1 gld. na mesec, udnina pa 2 gld. za celo leto, katera zneska je uplačati takoj pri upisovanji. Odbor.

— (Iz Poljan) se nam piše: V nedeljo, 5. t. m., ustanovila se je v Poljanah podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Poljansko dolino. V začasno vodstvo bili so izvoljeni: predsednikom g. nadučitelj A. Cirman, tajnikom g. kaplan A. Petrič, blagajnikom g. Fr. Grošelj.

— (Vrsta porotnih obravnav), ki se prično prihodnji ponedeljek je sledeča: 13. septembra: 1. obravnava: Bizjak Ivan, hudodelstvo poskušene zavratnega umora; 2. obravnava: Šavs Peter, hudodelstvo teške telesne poškodbe; 14. septembra: 1. obravnava: Turk Ferdo, hudodelstvo rop; 2. obravnava: Bogataj Anton, hudodelstvo teške telesne poškodbe; 3. obravnava: Novak Miha, hudodelstvo goljufije; 15. septembra: 1. obravnava: Trost Hijeronim, hudodelstvo uboja; 2. obravnava: Weber Fran, hudodelstvo uboja; 16. septembra: 1. obravnava: Jeglič Fran, hudodelstvo ponarejenja denarja; 2. obravnava: Satler Fran, Mašera Ivan, Razboršek Ivan, ponarejenje denarja; 3. obravnava: Jerman Nikolaj, hudodelstvo uboja; 17. septembra: 1. obravnava: Zupan Fran, hudodelstvo spolskega posilstva; 2. obravnava: Cerer Josip, hudodelstvo tatvine; 3. obravnava: Lebar Mina, hudodelstvo de tomora; 18. septembra: 1. obravnava: Dolinar Fran in Lamovec Ivan, hudodelstvo posilstva; 2. obravnava: Tkalec Martin in Prezelj Jakob, hudodelstvo tatvine; 20. sept.: 1. obravnava: Zaruba Alfonz, hudodelstvo tatvine; 2. obravnava: Zvirn L., hudodelstvo teške telesne poškodbe; 3. obravnava: Rome F., hudodelstvo uboja; 21. septembra: Apneš Josip, hudodelstvo uboja; 22. septembra: Pintar in štirje sodrugi hudodelstvo goljufije. Ta obravnava trajala bode najmanj dva dni, tri obravnave v tem porotnem zasedanju se pa še oznanijo.

— (Uradno izvestje o koleri.) Od polnoči 9. do polnoči 10. t. m. v Trstu 12 oseb zbolelo, v okolici 2. Doslej zbolelo 508 oseb, 137 ozdravelo, 322 umrlo. Z dežele se naznanja: V Izoli 2, v Milah, v Mahričevem mlinu pri Dekanih po 1 slučaj, v Manzinori 3, v Soklari 2, v Oslici 1, v Skalnici 9, v Rovinji 2 slučaja.

— (Strupena rosa) pobrala je vinski pridelek posebno po ravnini okoli Rihemberka, po Braniški dolini in po Brdih, kjer je trtam listje že odpalo.

— (Reko pri Škocijanu na Krasu) so dne 8. t. m. dalje zasledovali in po hudem naporu dospeli do 13. in 14. podzemeljskega slapa.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Moskva 11. septembra. „Moskovskija Vjedomosti“ videle bi rajši deset Battenbergov, nego da se Rusija veže in izgubi svojo svobodo. Najmanjša omejitev svobode bi Rusije stališče hitro predrugačila.

vsak kmet, prepleta Vam ves svoj govor z dovtipi, šalami, reki in pregovori, da se mu ne morete nasmejati dovolj. Zlasti, čimdalje proti iztočni meji Slovenskih gor, tembolj dovtipni, šaljivi in veseli so ljudje: doli okrog Ljutomera Vam je na posled ves govor gola šmešnica, s kakeršno bi ustregli marsikakšnemu „humorističnemu listu.“

In naposled naši filologi — koliko hvaležnega gradiva bi si mogli nabrati tod po Slovenskih goricah! A seveda, v to svrhu se je treba potruditi semkaj osobno, kar bi bilo tembolj potrebno, da ne bi kak vsevednež zopet poizvedoval od Poncija do Pilata, če se nahaja kje na Štirskem kraj z imenom — Žetale. Koli izdatna zbirka magjarizmov in turčizmov bi se dala osnovati tu doli v Goricah Slovenskih! Ti spaki Vam tu kar šume okrog ušes — po hiši in polji, na njivi in v vinogradu, v hlevu in v pivnici! In kaj pa še le germanizmi — teh pa Vam kar vse polno gomezi po ondotni slovenščini! In kako se Vam ti hudirji spreminjajo po kraji in narečji! Da Vam pokažem samo jeden vzgled! Tod namreč ne poznajo ne dečka ne fanta, temveč za to božjo stvar morali so si naši rojaki mej Muro in Dravo izposoditi ime od Nemcev in

sicer: Bube. Zdaj pa poslušajte, kako Vam ti ljudje tega „poba“ trpinčijo! Na Goriškem, pri Novi Cerkvi mu pravijo pojeb, pri sv. Trojici je pabar, nižje doli je pjeb in tako dalje, dokler se pri Ljutomeru iz tega spaka ne izvli blagglasni — čeh! In tako kličejo Goričani svojega dečka pjê! dočim se mu Ljutomeri laskajo: paj ti, čeh čehasti.

Tako torej vidite, da bi se tukaj dal ujeti še marsikak dragocen biser, s katerim bi si odličili precej še plešavo glavo hirajoče narodnosti svoje. In če bi nam kdo zbral konci vse — kletve, katere se tod slišijo, stekel bi si neizmerno slavo. Res da se tukaj ne hudička in ne primojduška toliko, kakor kje pri Vas na Gorenjskem: ali nežni izrazi, kakor n. pr.: „ti šent in šment“, „pane deno“, „zlodi“, „vranjšak“ in „grum“, pa tudi niso, da bi njih človek kar tako prezrl! Sploh je tukajšnji jezik mnogo nepravilnejši, nego v Vaši beli Ljubljani, kjer se cedi slovenska toskanščina po vseh jarkih. Ni čudo! Ondi hodite „dam“ k „mesarskimo doriš (!), imate „vino in pivo klet“ (!!) ter se krepcate v „gostilni k Preširnivemu hramu“ (sic!) ...

In v to klasično Toskano vrača se zopet Vaš Prostoslav Kretanov.

Sofija 11. septembra. Danes Aleksandrov dan. Carju na čast „Tedeum“ v stolni cerkvi. Rumelijski polki dobe jednake zastave, kakor bolgarski.

Berolin 11. septembra. „Nordd. Allgemeine“ izjavlja nasproti drugostranskim domnevanjem: Rusija, Nemčija, Avstrija omejile so se na to, da so knezu bolgarskemu svetovale, naj se v interesu deželnega miru nihče smrtno ne kaznuje.

Darmstadt 10. septembra. Knez Aleksander popoldne ob 4^{1/4} uri semkaj dospel. Na kolodvoru pozdravila ga angleški poslovodja in nadžupan. Po kratkem postanku odpeljal se v Jugenheim.

Pariz 10. septembra. „L' Univers“ objavlja brzojavko Tonkinškega škofa Puginiera, da je bilo v avgustu v Tantai 700 kristijanov umorjenih, 9000 izstradanih, 30 vasij požganih.

Rio de Janeiro 10. septembra. Iz zakladnice v Pernambuki dva milijona ukradena.

Javna zahvala.

Podpisani odbor šteje si v preprijetno dolžnost, tem potom izrekati vsem onim, ki so na jeden ali drug način pripomogli k tako sijajnemu uspehu zadnje veselice, v prvi vrsti g. Ohmu vitezu Janušovskemu za vstrajen pouk v odsotnosti g. pevovodje; gg. Ivanu Meden u in Avg. Pucibar-ju za njihovo prijazno sodelovanje, slav narodni čitalnici za dekoracijo, slav. kegljaški zavezi „Edinosti“ za prepušitev kegljišča, vsem darovateljem krasnih dobikov in slav. občinstvu, ki je tako mnogobrojno udeležilo se veselice ter tako izkazalo simpatije do pevskega društva, najtoplejšo zahvalo.

Odbor slovenskega delavskega pevskega društva „Slavec“.

Poslano.

V številki 196 „Slovenskega Naroda“ opozorjeno je bilo p. n. občinstvo, v prvi vrsti pa mizarji in tesarji, na stroj za dolbenje in žaganje lesa, katerega je g. Gustav Tönies pri g. Petrinu v Hrenovih ulicah razstavil na ogled. Te prilike, to lepo in prekoristno napravo ogledati si, poslužilo se nas je mnogo rokodelcev in dolžnost naša je izjaviti, da smo bili uprav presenečeni na čistosti in hitrosti dela tega stroja.

Marsikateri nas prepričal se je, da bo ta stroj skoro neizogibno potreben postal, kakor sedaj šivalni, upamo pa tudi, da bode g. Tönies ceno primerno nastavil, in sicer že iz tega uzroka, ker se bodo gotovo oglaševali naši mizarji po Ljubljanski, posebnost pa po Šent Viški okolici.

S to priliko izjavljamo tudi g. Petrinu za razkladanje in razkazovanje omenjenega stroja toplo zahvalo, vse one pa, kateri si ga še ogledali neso, opozorujemo, naj to storé, ker g. Petrin radovoljno prepušča ustov v delalnico njegovo.

(666) **Več mizarjev in tesarjev.**

Poslano

Lepa prilika ponuja se p. n. občinstvu kupiti si razno blago jako po cení. Treba se je obrniti samo na E. Storch a v Brnu na Moravskem, Dominikanske ulice št. 42. Posebno je za kupovalce ugodno, da se ni bati, da bi bil kdo osleparjen, ker se denar takoj povrne, ko bi blago ne ugajalo. Sicer pa opozorujemo na inserat v današnji številki.

Tuji:

10. septembra.

Pri **Stann:** Hüller z Dunaja. — Feigl iz Budimpešte. — Deutsch iz Zagreba. — Fessler z Dunaja. — Schey iz Celja. — Hönigmann iz Kočevja.
Pri **Walt:** Linhart iz Kranja. — Potočnik iz Kroke. — pl. Wittmann iz Gorice.

Tržnica v Ljubljani

dné 11. septembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, h k l.	6 50	Špeh pivojen, k gr.	70
Rež.	4 87	Surovo maslo.	90
Ječmen.	4 06	Jajce, jedno.	25
Oves.	2 44	Mleko, liter.	8
Ajde.	4 06	Gove e meso, k gr.	64
Proso.	4 55	Telec.	54
Koruza.	4 74	Svinjsko.	62
Krompir.	2 61	Kostrunovo.	30
Leča.	10	Pis. rec.	40
Grah.	9	Golob.	17
Fižol.	9	Seno, 100 f. lo.	250
Maslo.	1	Slama.	250
Mast.	68	Drva trda, 4 metr.	6
Špeh frišen.	64	„ melika.	4

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Neb.	Mo-krina v mm.
10. sept.	7. zjutraj	738.18 mm.	13.4° C	brezv.	megla	0.0 mm
	2. pop.	736.18 mm.	26.0° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	735.94 mm.	18.0° C	brezv.	jas.	

Srednja temperatura 19.8°, za 50° nad normalom

Dunajska borza

dné 11. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	84	gl. 95	kr.
Srebrna renta	85	60	
Zlata renta	114	60	
5% marena renta	101	95	
Akcije narodne banke	864	—	
Kreditne akcije	278	60	
London	125	5	
Srebro.	—	—	
Napol.	9	97 1/2	
C. kr. cekini	5	14	
Nemške marke	61	70	
1% državne srečke iz l. 1854	250	gl. 132	50
Državne srečke iz l. 1864	100	gl. 19	25
Ogrska zlata renta 4%	107	0	
Ogrska papirna renta 5%	95	10	
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105	50	
Dunava r. g. srečke 5%	100	gl. 118	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	125	25	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. želez. ce	98	70	
Kreditne srečke	100	177	—
Rudolfove srečke	10	19	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	111	75
Tramway-društ. velj. 170 gl. a. v.	197	50	

Tužnim sreem naznanjamo v lastnem in v imenu svoje rodbine prežalostno vest, da so naš preljubi in nepozabljivi oče, gospod

ANTON VIČIČ,

danes ob 1 uri popoldne, po dolgem hiranju, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v ponedeljek dné 13. septembra ob 5. uri popoldne iz hiše št. 1 Pred znamenjem Kravja dolina.

Preblagi ranjki priporoča se vsem sorodnikom, znancem in prijateljem v molitev in pobožen spomin.

V Ljubljani, dné 11. septembra 1886.

Marija Vičič,

soproga.

Anton Vičič,

časnikarski administrator v Trstu,

Ivan Vičič,

trgovec,

sinova.

Marija Vičič in Uršula Vičič, omož. **Lavrič,** hčeri. (667)

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izreka ob smrti gospoda

JOSIPA HOMANNA

za srčno sočutje ob bolezní, za mnogobrojno udeležbo pri zadnjem sprevodu in za darovane krasne vence svojo najtoplejšo zahvalo

žalujoča rodbina

Homann-ova.

(665)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotračnicah knjiga:

Poezije S. Gregorčičeve.

Druga pomnožena izdava.

Elegantno vezana knjižica s zlatim obrezkom stane 2 gl., nevezana 1 gl. 20 kr.

Ime Gregorčičevo samo dosti priporoča. Opozarjava samo, da je cena tej istinito elegantni knjigi zelo nizka, in uverjena sva, da bode vsakdo, če ima uke tudi prvi tatis, radostno posegel po njej, saj po je tudi drugi tatis s mnogimi krasnimi, mišnimi v sred segajočimi pesmicami pomnožen.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotračnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

(352—13)

V Židanovi hiši na Poljanski cesti dobé

4 ali 5 učencev

ljudske šole ali pa dijakov prijazno stanovanje in dobro postrežbo. Bizu je 1 mestna šola in gimnazija. — Natančneje se izve v **Kolmanovi hiši** na glavnem trgu, III. nadstr., uhoč za vodo. (668)

Št. 205.

(648—3)

Pričetek šol.

V mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer: V I. in II. deški mestni ljudski šoli, v mestni nemški deški šoli, v mestni dekliški ljudski šoli, v nunski dekliški ljudski šoli, potem v mestni nemški dekliški ljudski šoli prične se šolsko leto

v 18. dan septembra 1886.

Upisovanje se bode vršilo v 16. in 17. dan septembra, in sicer za I. mestno deško ljudsko šolo v licealnem poslopji, za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopji na Cojzovi cesti, za mestno deško šolo z nemškim poučnim jezikom v učni šoli (v Mahrovi hiši, na cesarja Jožefa trgu, pri tleh, na levo), za mestno dekliško ljudsko šolo v redutnem poslopji, za mestno dekliško ljudsko šolo z nemškim poučnim jezikom ravno tam v učni sobi in za nunsko dekliško ljudsko šolo v nunskem samostanu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,
dné 31. avgusta 1886.

Prvosodnik: Grasselli l. r.

Izvrstno pivo v steklenicah

priporoča

(330—19)

pivovarna Janeza Perlesa

v Ljubljani, Slonove ulice.

Takoj se vsprejmejo spretni

zavarovalnični nadzorniki

ali taki, ki želé biti. Prošnjiki naj oddajo svoje prošnje, katerim morajo biti pridejane dobre referencije generalnemu agentu gospodu **Naglasu v Ljubljani**. Taki, ki so že sedaj delovali z dobrim uspehom, imajo prednost. Nastavili se bodo s stalno plačo in provizijo. (656—2)

V nedeljo 12. septembra

na novem strelišči

neprekljčljivo le jedenkrat

velik brilanten

umeteljni ogenj,

kateri užge osobno

c. kr. dvorni pirotehnik

ANT. STUWER

z Dunaja.

Umeteljni ogenj sestoji iz štirih prizorov, mej njimi velik konečni prizor:

Napolj z bluvanjem Vezuva,

prav na konci bode pa velik

zvezdni raketni šopek,

sestojed iz 400 raket.

Pred prvim in mej posamičnimi prizori vzleti v zrak več raket največjastnejših barv.

Popoldne ob 5. uri

velik promenadni koncert,

kateri izvaja

godba 17. peš-polka baron Kuhn.

Pri dvomljivem vremenu bode gotovo umeteljni ogenj, samo pri odločno deževnem vremenu se bode prelozil na prvi 'ep dan in v tem slučaju že kupljeno ustopnice ostanejo veljavne. (659—2)

Cena prostorom: Sedež s številko, ustevši ustopnico za koncert, 80 kr.; prostor za stoječe 30 kr. Za otroke in vojake od narednika niže 15 kr.

Sed-ži s številkami dobivajo se od danes v **sladčičarniji** gospoda **Rudolfa Kirbisch-a.**

Začetek umetelnega ognja ob 1/2 8. uri.

Brnsko blago za obleko

3.10 metra, kompletna obleka,

razpošilja za **5 gl.** po pošt povzetji

IVAN WEISS,

Brno, Ferdinandova ulica 7.

Uzorec na zahtevanje franco in zastonj. — Novo blago za ogrtače in jesenske obleke a **gl. 5** je v zalogi.

1 kos

domačega platna

1/4 široko, cel kos, 29 vatlov,

1 kos gl. 4.20, 1 kos 3/4 široko gl. 5.50.

Uzorec franco in zastonj. (663—1)

Korespondenca v vseh avstrijskih jezikih.

V najem dadó se pod jako ugodnimi pogoji
primerni prostori
za vsakovrstno kupčijo s stanovanjem vred. — Daljše
poizvedbe pri gosp. Janezu Kumer-ji v Idriji
h. št. 112. (654—3)

VAŽNO ZA DAME!

Moje slavnoznane volnate potne podložke (Wollschweissblätter) brez podklade, da se stan obleke od potu ne umaže, ima za Ljubljano in okolico v zalogi samo
g. **HENRIK KENDA** na Mestnem trgu
Cena paru 30 kr., 3 pare 85 kr. Prodajalec na drobno
dobó rabat.
V Frankobrodu 20. julija 1886. (532—9)
Robert pl. Stephani.

Svoji k svojim!

Najboljše (625—3)
gospodarske stroje,
kot: rezalnice, mlatilnice, čis-
tilnice, stiskalnice, mline za
grozdje in sadje
in vsakovrstno pri gospodarstvu potrebno
orodje in drugo pripravo prodaja za gotovo
in na obroke
J. M. JEREB v Mariboru,
Mühlgasse št. 7.
Vsprejemam tudi stalne in potovalne
zastopnike pod prav dobrimi pogoji.
Centnik franko in zastonj.

BUDIMSKA
Rákóczy
GRENČICA.
Kot gotovo uplivačee čistilno
sredstvo priporočajo najslavnejši
zdravniki pri trebušnih boleznih,
zastujanji krvi, zlatej žili, boleznih
na jetrih in ledicah ter škrofuloz-
nih boleznih, mrzlici, protinu, spuščajih, zapiranji itd.
Prodaja se v vseh lekarnah in droguerijah.
Glavna zaloga: (191—20)
Lastniki: bratje Loser v Budapešti.

Nizozemsko-ameriško parniško društvo.
Koncesionirano od c. kr. avstrijske vlade.
DIREKTNA vožnja vsak teden s poštanim par-
nikom I. razreda.
ROTTERDAM-NEW-YORK
AMSTERDAM
Odhod **Naj-**
v soboto. **nižje cene.**
Najhitrejša **Izvrstna**
vožnja. **hrana.**
I., II. in III. razred z vso potrebno opremo na ladiji.
Kaj več o prevažanju oseb in blaga pove rav-
nateljstvo v Rotterdamu in nizozemsko-ame-
riško parniško društvo, 9, Kolowratring na
Dunaji. (716—32)

Dijaki
se vzamejo v stanovanje in hrano. 657—3)
Cesarja Jožefa trg št. 2, I. nadstropje.
JAN. JAX v Ljubljani
priporoča
iz najboljše angleške snovi narejene
elegantne (160—27)
„Bicycles“
s kroglastimi tečaji (Kugellager).
Daje se pouk.

Naznanilo.

Udano podpisani se priporočam slavnemu občin-
stvu in prečastiti duhovščini za vezanje knjig, ker
sem preskrbel

knjigoveznico

s stroji in z vsem potrebnim orodjem, da lahko pre-
vzamem vsako v to stroko spadajoče delo in ga
hitro, lepo in kolikor mogoče po nizki ceni izvršim.
Dalje priporočam, da se pri meni dobivajo tudi
vsake vrste **knjige pripovedne in molitvene**,
vezane na več načinov, kakeršne le kdo želi, dražje
in cenejše; dobivajo se pri meni tudi **svete pod-
boice** in **voščilni listi** itd. vse za ravno isto ceno,
kakor v drugih knjigarnah. (662—1)

PAVEL BIZJAK,
knjigovez in knjigotržec,
v Škofji Loki h. št. 42.

Kopališče „HOTEL PRI SLONU“.

Kopališče je novo in po zahtevah novega časa opravljeno. Ima parne, kropilne in
banjine kopeli v porcelanastih, kamnitih in lesenih banjah ter basin za plavanje; nadalje
šotne kopeli, kopeli smrekovih igel in Halleinske slane kopeli. — Kopališče je odprto
po letu od 6. ure, po zimi od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer p. n. občinstvu. Na željo
se preskrbijo kopeli tudi zunaj zavoda.

Parna in kropilna kopel ter basin za plavanje so odprti vsak dan za gospode
od 6. ure zjutraj do 1. ure popoldne in od 5. do 8. ure zvečer.
Za dame je slednji dan odprt basin za plavanje in kropilna kopel od 1. do 5.
ure popoldne, parna kopel pa v torek in petek od 1. do 3. ure. (664)

Brnsko blago.

Proti gotovini ali poštenu povzetju po-
šilja blago za zimsko obleko za **gld. 4½** in
višje, vse po jako nizkih cenah, samo tovarniška
zaloga za sukno (610—7)

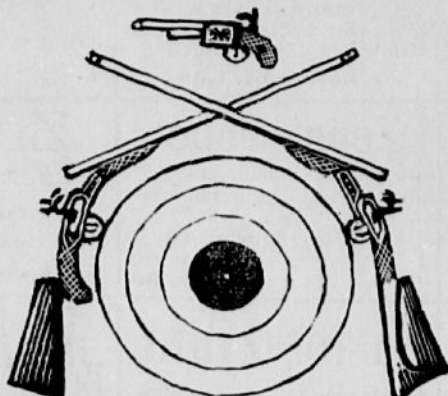
FRIDERIK BRUNNER,
v Brnu, Frölichergasse 3.

Uzoroči se pošljejo franko na ogled, bo-
gato preskrbljena zbirka vzorcev za go-
spode krojače nefrankovano.

FRAN KAISER,

puškar in prodajalec orožja,
v Židovskih ulicah v Ljubljani,
(580—4)

zahvaljuje se ča-
stitim kupovalcem
za dosedanje za-
upanje in pripo-
roča za lovsko se-
zono svojo obilno
in bogato preskrb-
ljeno zalogo lov-
skih pušk naj-
znamenitejših to-
varn in lastnega
izdelka, — kakor

tudi vsakovrst-
nih priprav za
lovce, za pot-
nike velika izber
revolverjev itd.
Poprave se hitro
in cenó izvrše.
Za mnogobrojna
naročila prosi
z velespoštovanjem
zgornji.

Prva Brnska manufaktura sukna in razpošiljalnica kurentnega blaga

FILIPA TICHÓ v Brnu, Gospodske ulice št. 13
razpošilja proti poštenu povzetju:

- I. **Brnsko sukno** iz popolnem čiste volne, za jesenske in zimske
obleke, 3-10—3-20 metra dolgo, za popolnem moško
obleko, **gld. 4.75, 7—9 a. v.**
- II. **Ogrtači**, 2-10 metra dolgo, v vseh barvah, **gld. 6—7.50 a. v.**
- III. **Jesenske in zimske hlače**, 1-20 metra dolgo, **gld. 2—2.50
a. v.**
- IV. **Manufakturnega in kurentnega blaga** imam v veliki
izbiri v zalogi
in se na željo pošljejo ceniki in vzorci vsega blaga franko. (611—7)

IGN. HELLER na Dunaji, II., Praterstrasse 78.

Kmetijski stroji.

Mlatilnice, geple, trijere, čistilnice, stroje
za robkanje koruze, rezalnice, mline
za debelo moko, vinske tlačilnice,
z vsako garancijo in po najnižjih cenah.

najnovejše, izvrstne
konstrukcije, iz naj-
boljše snovi, izvrstne
izdelke, prodaja go-
renja firma

Plačila po zahtevanju, ilustrovani ceniki na željo zastonj in franko.

Razprodajalci in reelni agenti
(649—2) dobé zaslužek pod najugodnejšimi pogoji.

Lekarna
TRNKOCZY
poleg rotovža v Ljubljani,
hkratu
HOMEOPATIČNA LEKARNA.

Zaloga vseh doma-
čih in inozemskih
specialitet.

Zaloga zdravilnih in kosme-
tičnih mil, parfumov in kos-
metičnih izdelkov.

Za poletno sezono se posebno priporoča:

Malinčni sok, iz najsvježjih gorskih malin napravljen, zmešan s soda-
prijetno, hladno pijačo. ½ kg. 45 kr., 1 kg. 80 kr. s steklenico vred.

Mazilo za solnčne pege, proti solničnim pegam, ogercem, mozu-
ljem, rdečici obraza itd. Kožo ohranjuje
vedno belo, gladko, čisto in nežno ter daje obrazu mladostno svežost. —
1 lonček 50 kr., glycerinsko milo zraven 12 kr., vkupe 62 kr.

Mazilo za kurja očesa, Najboljše in najgotovnejše sredstvo proti
kurjim očesom in utrjenju kože na nogah.
Treba je samo trpeti del namazati s čopičem in v kratkem mine vsaka bo-
lečina in vsakršno utrjenje kože. Steklenica z navodom, kako se rabi, in
čopičem 40 kr. O tej izvrstnej tinkturi prišlo je mnogo pohval.

Dalmatinski merčesni prašek, najboljši in najgotovnejši sred-
stvo, da se popolnem uničijo
in odpravijo vsakovrstni merčesi, muhe itd. Po 20 kr. in 40 kr. Razpršilni
aparati 30 kr. (494—10)

Ti izdelki in vse druge nenavedene sloveče specialitete raz-
pošiljajo se po nizkih cenah in sveže vsak dan po pošti.